

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisorile nefrancate nu se
primesc.
Manuscrise nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.,
Nux. Agentold & Emeric Los-
nor, Heinrich Schalek, A. Op-
pelt Nachf., Anton Oppelk.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opold (VII Krásóbet-körut).
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tariful și invo-
ială. — RECLAME pe pagina
3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
târgul Inului Nr. 80, etajiu
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 6 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 161.

Brașov, Miercuri 23 Iulie (5 August)

1908.

Austro-Ungaria și politica engleză.

Se știe, că în curând Regele Eduard al Angliei va face monarhului nostru o vizită la Ischl, întreprinzându-și pe o zi două cura la Marienbad. Cu acest prilej, i-se pregătește o primire festivă extraordinară, care va să zică demonstrativă. Cu drept unii își pun întrebarea ce noimă are în momentele de față o astfel de primire? Când după întâlnirea regelui englez cu Țarul la Reval, se prevestise viitoarea vizită a lui Eduard VII la reședința de vară a împăratului Austriei, unele foi, ce pretind a fi în curent și cu ceea ce se petrece după culise în lumea diplomatică, scrieau, că regele Angliei are de cuget a-și pune în cumpănă toată influința sa pentru a trage pe Francisc Iosif I. pe partea noii cumetrii inaugurate la Reval, ca astfel să izoleze cu desăvârșire Germania, instrăinându-i pe cel mai puternic din aliații sai.

Dacă ar fi ceva adevăr în această versiune despre scopul săriturii ce vrea s-o facă regele Eduard dela Marienbad la Ischl, atunci sărbătorirea lui demonstrativă din partea poporațiunii austriece ar însemna că aceasta doarește să se întâmple eventualitatea de care am amintit. Poporațiunea Austriei de sus însă este, într-un cât poate fi vorba aici de inclinările ei politice, amică Germaniei și alianței cu ea. N'ar avea prin urmare nici un înțeles să se bucure de un eveniment, care poate să aibă urmări diametral opuse intereselor acestei alianțe. Și totuși se asigură ca pozitiv că se va face o primire deosebit de strălucită regelui Eduard la Ischl.

O foaie din Viena, care are adevărate informațiuni din cercurile curții, se teme ca nu cumva poporul german i austriac să întâmpine pe domnitorul Marelui-Britanii cu vre-un cuvânt simpatice; pe acel monarch care a inaugurat politica balcanică ce este

îndreptată în primul rând contra Austriei și care în Reval a legat o alianță cu Rusia, în urma căreia Austria e împinsă în cestiunea cea mare a politicii orientale în linia a doua, fiind cu totul izolată, ear poziția ei în Balcani îngreunată și ignorată. Anglia, adaugă amintita foaie, vrea ca ea să aibă de aci încolo primul cuvânt în Balcani și speră a putea lua peste picior pe Austria, care trăiește în neînțelegere cu cealaltă parte a monarhiei (Ungaria).

Toate acestea nu le poate suferi monarhia habsburgică, care vrea să-și păstreze poziția de putere mare în Balcani și este statul cel mai interesat și se poate zice singur angajat, când se tractează de a regula raporturile în Turcia. Nici chiar Rusia nu are atâta titlu, ear Anglia nici un titlu de a se amesteca în aceste raporturi.

La Reval s'a pus în curs o politică ce are de scop a umili Austria și a o constrânge la o atitudine pasivă în Balcani, ear încarnațiunea acestei politici este Regele Eduard. Și tocmai pe el să-l primim cu atâta dragoste și pompă? întrebă foaia despre care vorbim, adresându-se către poporul german-austriac și silindu-se astfel a-l feri de-a face un pas ce prejudecă așa de mult intereselor alianței austro-germane.

S'ar părea un moment, că prin mișcarea junilor Turci, care a făcut să se proclame constituția în Turcia, s'a paralizat acțiunea de reformă a Angliei și a Rusiei, căci acum Macedonenii numai au lipsă de ea, având libertatea de ași croi ei înșiși soarta după cum vor ști și vor putea mai bine. Dar nici introducerea constituției în imperiul osman nu aduce Austro-Ungariei vre-un favor neturburat, căci prin acest fapt se naște pentru țările ocupate Bosnia și Herțegovina cestiunea de a li se da și lor constituție.

Situațiunea de azi în provinciile ocupate nu se mai poate susține.

Deja fierbe și clocotește în sânul poporațiunii Sărbilor ortodocși ca și a Mohamedanilor, cari toți voesc să aibă constituție c'o zi mai înainte.

Pentru monarhia noastră au sosit zile de grea cercare, căci este în joc întregul ei viitor în Balcani.

Pentru fondul jubilar al „Gazetei“

au mai contribuit domni:

Mihail Cirlea, notar public în Albrud, 19 (nouăsprezece) coroane și 20 bani;

Dr. Rubin Patijia, avocat, Alba-Iulia, 5 (cinci) coroane;

Nicolau Petru, preot în Gurghiu, 2 (două) coroane;

Iuliu Grania, preot gr.-cat. în Felsőköher, 3 (trei) coroane;

Tereziu Pașcu în Selo (comitatul Solnoc-Dobâca), 1 (una) coroană și 50 bani;

Aurel Munteanu, preot în Sebeșul-Mare (comit. Clujului) 1 (una) coroană și 20 bani;

Roman Maxim, jude com., Teodor și Pavel Socol, câte 50 bani, laolaltă 1 coroană 50 bani.

Consiliul de miniștri ungar. Eri înainte de amiază și-a luat începutul consiliul anunțat, la care au luat parte toți miniștrii fără deosebire. Obiectul consiliului îl formează convocarea delegațiilor, reforma electorală, reforma dării și raportul ministrului Günther despre alegerea patriarhului sârbesc. Despre consfătuirea de ieri s'a lăsat știrea, că novela ezeucțională nu va intra în vigoare, ci se va aștepta noua procedură civilă, în cadrele căreia va fi așezată și novela ezeucțională.

După știri sosite din Viena delegațiunile vor fi conchimate pe 25 Septembrie.

Repausul Duminical. În ministeriul de comerț s'a terminat proiectul referitor la repausul duminical. Prin proiectul de față se modifică art. 13 din 1891, în mai multe direcțiuni. Proiectul s'a trimis cercurilor competente spre dezbateri. Despre prezentarea lui dietei încă nu se vorbește. Deși are mulțime lipsuri, se crede, că prin discuțiunea opiniei publice și a cer-

curilor competente, se vor îndrepta multe dintre ele. Reuniunile comerciale și industriale, interesate în cauză, vor supune proiectul la mari discuții. Va trece deci prin câteva metamorfoze, până va putea fi prezentat dietei.

Cestiunea croată. Banul Croației, însoțit de secretarul său, a sosit Duminică la Budapesta, pentru a continua tratativele privitoare la fondul de investițiune. Banul a declarat între altele, unui ziarist, următoarele: »Politica mea este aceea de a sprijini economicște populațiunea din Croația și a evita orice conflicte personale și politice. Am satisfacțiunea că eforturile mele sunt recunoscute și ținute în seamă de populațiune.«

Intrevvederea dintre regele Angliei și Wilhelm II. Cu privire la apropiata intrevvedere dintre regele Angliei și împăratul Wilhelm la Kronberg, se anunță în mod oficial, că împăratul Germaniei va fi însoțit de un reprezentant al ministrului de externe, probabil de secretarul de stat von Schön. Regele Eduard va fi însoțit de secretarul de stat Harding. Vizita regelui Eduard la Berlin, care a fost amânată de atâtea ori, nu va avea loc înainte de primăvara viitoare.

Inarmările Angliei. Într'un discurs rostit Duminică seara la Londra ministrul de război Haldane a declarat, că intențiunea guvernului e de a întări cât mai mult flota engleză. Deasemenea și pregătirile pentru trupele de uscat trebuiesc să fie tot atât de bune, pentru ca dușmanul să fie nevoit să vie cu trupe numeroase în Anglia. Cu cât trupele dușmane vor fi mai numeroase, ele vor oferi un țel mai mare flotei engleze. Haldane a declarat, că e firm încredințat, că flota engleză e încă destul de tare pentru a respinge un eventual atac ce s'ar îndrepta împotriva Angliei.

Avis conferenței pentru pace, care se va întruni în curând la Berlin!

Agravarea situației în Persia. »Lokal-anzeiger« află din Teheran: Peste zece mii de persoane, în majoritate negustori, s'au refugiat la reședința de vară a ambasadei turcești și au ținut acolo o întrunire, la care s'a decis ca să se ceară șahului să restabilească parlamentul. Ambasadorul turc a declarat, că întrunirea aceasta s'a ținut împotriva voinței sale.

Știrea că constituțiunea a fost acor-

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Despre tinerimea noastră universitară.

Patru scrisori, de Aurel Dobrescu, medicinist.

III.

A treia scrisoare: Cine poartă vina? Familia, școala, mediul? Lipsa unei conduceri bune.

Iubile prietino,

Fiindcă avem de-a face în scrisoarea aceasta cu termeni foarte expansivi de »cultură«, »caracter«, și nevrând să dau prilegiu la prea mari controverse, recomand să folosim în discuția temei de mai sus un metod științific. Eu voi apăra antiteza.

1. Teza: Tu exprimi în foiletoanele-ți amintite, că întreaga vină cade asupra lipsei de educație în familie și în școlile noastre, iar despre mediul capitalei spui numai, că nu poate suplini creșterea de acasă.

2. Antiteza: Eu susțin, că vina pentru ticăloșirea unei însemnate părți din studențimea noastră universitară pe nedreptul o împarti întreaga între familia și școala noastră; partea cea mai mare trebuie să i-se atribuie mediului dela universitate.

3. Definierea noțiunilor fundamentale:

a) Cultura practică e cvantul de cunoștințe, cari îi dau individului destoinicia de-a folosi și transforma diferitele energii.

b) Cultura morală e cvantul de idei și sentimente imagizinate și asociate, cari îi dau puterea să învingă tot mai bine pornirile animale ale trupului, în incidentele inviduale și în raporturile cu societatea.

c) Iar soliditatea ce i-o dă cultura aceasta e caracterul.

4. Argumentarea: Familia nu poartă jumătate din vină, pentru:

a) Din cât m'am învățat printre studenți am văzut foarte mulți băieți crescuți bine acasă și totuși ruinați.

a) Am văzut atât la studenții germani citați de tine ca pildă, cât și la cei francezi cât de mult hotărăște aceia, că oare în momentul, când stă la răspântia Erculeană dela începutul studiului academic, o ia pe calea comandelor alcoolice ale »Burschenschaft«-urilor și »Corps«-urilor, ori pe cărarea la început mai îngustă a studiului conștientios.

c) Pentru că oricât de multe scăderi ar avea educația în familiile noastre, ea în împrejurările grele de azi face mai mult pentru cultura morală a tinerimii decât familia la compatrioții noștri.

d) Pentru că lipsa creșterii, mai ales în cele naționale, în familie și în școală provine în multe cazuri din defecte în caracterul părintelui rămase de pe timpul de studiu universitar.

Dar nici școlile noastre nu-i atribuesc jumătate din vină, pentru:

a) Peste tot numai în cazuri rare caracterul »maturului« e atât de matur, încât să nu poată fi schimbat cu desăvârșire înspre bine ori mai ales înspre rău.

b) Cu cât un gimnaziu de al nostru stă mai aproape de cultura străină, cu atât mai puțin pot foștii lui elevi rezista față de ademenirile capitalei. (Vezi punct. 3 din împărțirile fratelui Suciu arătate în a II scrisoare).

c) Cunoaștem cu toții cazuri, cum băieți de ai noștri, îmbibați în școlile medii de cultura străină, care le ștersese conturii caracterului nostru tradițional și-l înzestrăse cu relele calități străine, ajungând într'un mediu bun, s'au orientat și și-au schimbat caracterul înspre bine.

Din argumentele acestea urmează, că în procesul ce ne preocupă mediul din anii de universitate joacă rolul principal. Și într'adevăr, dacă vom urmări geneza caracterului la majoritatea intelectualilor noștri, vom vedea cam următoarele:

La »scăparea« din liceu la cei mai mulți abia se zărește ceva din conturii fiitorului caracter. În nelămurirea asta sufletească se pomenește deodată — după ce obicei și în ale studiului face »tabula rasa«, — în vârtejul orașului mare, unde de-o parte îi suride într'una »cultura« străină scaldată în plăceri, iar de altă îi șoptește din când în când cultura națională, arătându-i calea datorințelor.

Să zicem, că în toți ar fi dorul de a se orienta bine. Dar cum să se orienteze în Sahara cărților? Și cât poate strica neorientarea când, dupăcum zice Herder, »o singură carte poate schimba felul de viață a unui om!..«

Concluziune: Din cauza celor expuse nu mă pot alătura la părerea ta, că trebuie renunțat pentru totdeauna la planurile de a reforma viața românească la universitate. Eu cred dimpotrivă, că tocmai acolo ar trebui și ar putea să se înceapă c'o »reformare«. Pentru că eu știu, că printr'o direcție clară și printr'o conducere din partea unor bărbați ai noștri cu cultură europeană și cu caracter moral ferm, s'ar putea paraliza puterile mediului lunecos.*

*) Cât pentru »mediocritatea rasei române« (1) și alte păreri pesimiste ce le desvolți, vom avea altădată ocazia să le discutăm. Acum s'ar prea

dată în Turcia, a produs o adâncă impresie la Tebris. Lupta a încetat numai decât. Populațiunea persană cere cu energie restabilirea constituțiunii. Trupele șahului vor părăsi curând Teheranul pentru a căuta să restabilească ordinea și să învingă pe revărății. În ultimele zile numeroși călători au venit la Teheran. Sunt temeri că printre soldați va izbucni o revoltă, deoarece soldatele nu le-au fost achitate de multă vreme.

Maghiarizarea în comitatul Făgărașului.

Primum la redacție copia unei circulare a subinspectorului școlar din comit. Făgăraș, Szabó Elemér, sub nr. 174/1908, adresată scaunelor școlare a școalelor elementare comunale de pe teritoriul comitatului Făgăraș. D-l subinspector se plânge, că limba ungurească nu se întrebuițează „încă nici acum” în administrarea școalelor elementare.

»Astfel — zice — procesele verbale ale scaunelor școlare comunale nu se iau în limba maghiară. Provoacăndu-se la ordinațiunea referitoare la scaunele școlare și la ordinațiunea ministerială din 24 Iulie 1901 Nr. 44815, care impune în special folosirea limbii maghiare în administrarea școalelor (acest ordin, cu o logică ridicolă vrea să dovedească cu sila, că limba administrației scaunelor școlare e limba maghiară deoarece, zice art. 44 din 1868 și 27 din 76 dispun numai referitor la limba de propunere în școală, iar limba comisiunii administrative fiind cea maghiară, toate apelațiile și rugățile, rapoartele scaunelor școlare către această comisie au să fie scrise în limba maghiară), ordonează, că orice chestiune administrativă să fie făcută ungurește. În ședințele lor scaunele școlare să ia proces-verbal ungureș și să nu mai trimită la inspector rugări și rapoarte în copie ungurească, ci originale ungurești, căci la din contră scrierile vor fi respinse pe baza ordinațiunii ministeriale de mai sus, iar responsabilitatea o va purta scaunul școlar.»

Vom reveni.

Evenimentele din Turcia.

Manifestul Sultanului. — Reconstituirea ministerului. — Jurământul pe constituție în cazarmă.

Duminecă pe la miezul nopții a fost distribuit în Constantinopol un manifest al Sultanului în ce privește constituțiunea. Padișahul amintește, că constituțiunea a fost acordată de tatăl său; apoi relevă că în timpul recepțiunii ambasadurilor și a reprezentanților politici el a declarat că nici cea mai mică atingere nu se va întâmpla în nici un fel la constituțiune, care va fi aplicată în mod sincer.

Se mai relevă, că toți locuitorii din imperiu se bucură de aceleași drepturi; fiecare individ, ori care ar fi religiunea sau neamul său, se va bucura de acum înainte de libertatea personală și va avea toate drepturile cetățenești. Nimeni nu poate fi arestat fără cauză, nici închis sau pedepsit într'un alt mod fără ordinul magistraților. Domiciliul oricărui persoane este inviolabil și nu este permis să se intre în casă sau să se pue domiciliul sub supraveghere decât în conformitate cu stipulațiunile următoare: Funcționarii de poliție și alții nu pot să urmărească pe cineva în alt mod decât e stipulat în lege.

Printr'asta nu voesc să zic, că în familie și în liceu nu s'ar putea și n'ar fi lipsă să se facă mai mult, ci zic numai atât, că viața dela universitate mai ușor s'ar putea reforma, și — odată reformată — ar influența puternic și asupra familiei și a școalelor medii.

Deci iată întrebarea, la care va trebui să încercăm a da răspuns în scrisoarea din urmă: *Cari ar fi măsurile, prin cari am putea influența, ca din tinerimea noastră universitară să iese cât mai mulți eroi ai culturii naționale și cât mai puțini sclavi ai banului și ai cafenelelor?*

Încăli firul acestor scrisori. Dar atâtă trebuie să zic și acum, că regret, că tu, care ai făcut anul sau lunile de cultură la București recomandate de Iorga, areți atâtă atonie sufletească. E inoportun ca într'un timp, când avem încă mare lipsă de o mândrie cibicocasă națională, să constatezi „mediocritatea rasei române” câtă vreme atât combinatele fletice despre rassă, cât și cele „perfectioniste sau eudemonice” (Kant) abia s'au ridicat la rangul de teorii și câtă vreme rezistența etnică în trecut și în prezent a poporului nostru îți dă doritele argumente contrare părerii de mediocritate.

Supușii turci au dreptul să se ducă în libertate în întregul imperiu și să se întâlnească cu cine vor.

Pressa nu mai e supusă controlului guvernului; scrisorile și ziarele nu mai pot fi cercetate la postă. Delictele de presă vor fi examinate de către tribunalele ordinare. Instrucțiunea este liberă.

Funcționarii sunt responsabili, dar nu sunt siliți să se supună ordinelor decât în conformitate cu legile. Nimeni nu poate fi numit în funcțiune fără voia lui. Marele vizir va alege și supune sancțiunii sultanului pe miniștrii în afară de amestecul Șeikul-Islamului.

Budgetul ordinar și extraordinar va fi publicat în mod textual la începutul fiecărui an financiar. Spre a da o mai mare forță imperiului nostru și armatei noastre dorim progresul armatei și îmbunătățirea armamentului. Am dat ordine speciale ministrului de războiu. În fine sultanul însărcinează pe marele vizir, să supună sancțiunii imperiale formarea noului consiliu de miniștri, să îngrijească de buna aplicare a tuturor prescripțiunilor de față și să vadă de buna regulă a afacerilor statului.

Suplimentele ziarelor turcești publică reconstituirea ministerului. Șeikul-Islam e menținut în postul său: fostul ministru al justiției *Abdurkam* e numit președintele consiliului de miniștri; *Hassan-Fehmi* președintele consiliului de stat e numit ministrul »vakoufs« în locul lui *Turkan*, care trece la președinția consiliului de stat; *Kiamil* e ministru fără portofoliu; *Tevfik* e ministru de externe; *Omerruz* are războiul; *Rami* marina și *Hakki* instrucțiune rămânând la postul său; *Hazzan-Hakif* e ministru de interne; *Tevfik*, până în prezent șeful de departament la Poartă, e numit ministru agriculturii și al minelor; *Zia* ex-ambasadorul la Viena are comerțul; *Naum* actualul subsecretar la externe devine ministru lucrărilor publice și construcțiunilor; *Raghib*, actualul subsecretar la finanțe, devine ministru de finanțe, în fine *Reuf*, ultimul valiu la Salonic, a fost numit prefectul Capitalei.

Duminecă dimineața la cazarma *Taxim* a avut loc prestarea jurământului de fidelitate la constituție în fața unui număr public, compus din turci și creștini. O asemenea ceremonie va avea loc în toate cazarmile din Capitală.

Din România.

București, 21 Iulie 1908.

Din evenimentele din Turcia. — Manevrele regale. — Școlare.

Introducerea constituției în împărăția turcească, e acum preocuparea de competență a publicului, ca și a pressei din România, și un prilej de bucurie și de o vie agitație printre rândurile Aromânilor, Albanezilor și ale altor neamuri, venite în România din Macedonia sau din restul împărăției turcești.

Cu prilejul acordării constituției, împreună cu societatea »Macedo-Română«, au adresat Sultanului și membrii societății albaneze »Drita« o telegramă.

Cu toate că pe ici pe colo se simte o oarecare neîncredere în viitor, neîncredere pe care diplomația, genru păcatele sale, nu ezită să o răspândească, totuși constituția va rămânea, și multe reforme vor mai veni încă s'o completeze.

Și totul va veni dela Poartă, căci Poarta a înțeles, că dacă ea nu va ști să facă ordine în gospodăria sa, va face diplomația cu ghiarele ei, cari cu cât se înfig, cu atât sunt mai ascuțite și lacome.

Chiar dacă Sultanul va fi slab și va încerca să-și calce cuvântul, totuși gândurile rele nu vor putea birui, fiindcă mișcarea tinerilor turci ar lua alte proporții și n'ar da înapoi până ce n'ar vedea începându-și cursul în Turcia o viață de stat modernă.

Intre 21 Septembrie și 1 Octomvrie vor avea loc, la nordul județului Romanilor și sudul jud. Olte, pe ambele laturi ale Oltului, marile manevre regale

Vor lua parte trei divizii, dintre care două de atac (comandate de generalul Coandă) și una de apărare (comandată de generalul Gigartu).

Diracția manevrelor o va avea A. S. Regală Principele Ferdinand.

Vor lua parte în total 40.000 de soldați.

Tema acestor manevre e oprirea unei armate, care ar veni dinspre Dunăre, să treacă Oltețul și Oltul. În aceste manevre se va face și încercarea de a folosi rezervele

ca trupe distincte și pentru prima dată trupele de pionieri vor fi întrebuițate.

De mai bine de 5 ani se predau la Câmpulung, în lunile de vară, cursuri practice de lucru manual pentru învățători, spre a preda apoi lucrul manual (dulgherie, tâmplărie, împletituri cu paie, răchită etc.) în școlile lor.

În anul acesta ministerul instrucțiunii publice a luat măsuri spre a se ține astfel de cursuri și pentru învățătoare.

Un număr de învățătoare de prin toate județele țării primesc acum la azilul Elena Doamna lecții de bucătărie țărănească, de sericicultură (creșterea gândacilor de mătase), de țesut, pentru croitul rufelor și a hainelor, de cusături românești etc. etc.

M.

O scrisoare a d-lui N. Iorga adresată lui »Bud. Hirlop«.

Săptămâna trecută »Bud. Hir.« s'a ocupat într'un articol de fond cu cursurile universitare de vară dela Vălenii de munte, al căror organizator principal e d-l prof. Iorga. Ca adversari încarnați ai d-lui Iorga, pentru naționalismul său, cei dela foaia ungurească au tipărit niște elucubrațiuni, cu scopul de-a provoca întreruperea cursurilor prin demersuri diplomatice (ce ironie!) și de-a opri prin vre-o ordonanță pe învățătorii și studenții dela noi, de a cerceta aceste cursuri. Și după înșirarea unor lungi documentări imposibile din punct de vedere internațional, soviniștii și-au luat refuzul la prea marele și învățatul lor Apponyi — la el le e sprijinul! — cerând grabnice remedii în contra nizuințelor de cultură românească ale Românilor din Transilvania.

D-l Iorga, aflând de cele publicate, a adresat ziarului »Bud. Hirlop« o scrisoare, care a și apărut în numitul ziar. D-l Iorga scrie între altele:

Reportajul d-voastră, asupra unor conferințe de vară, în Vălenii de munte, mi-a fost comunicat de către un amic și mă grăbesc în interesul ziarului d-voastră să vă trimit informațiile necesare. Conferințele n'au fost organizate prin ministerul cultelor. Ele au scopul exclusiv de a răspândi cunoștințele asupra vieții românești în prezent și trecut în cercurile poporului român din și afară de România, cari nu au prilejul de a asista la cursuri regulate universitare. Și avem dreptul de a face aceasta. În ce mă privește pe mine personal, nu urăsc nici un popor din lume, iubesc însă poporul român și mă silesc să-l ajut pe cale culturală și politică. Eu nu aparțin acelei vechi generații, care se conduce după sentimente și idei de drept metafizice. Poporul maghiar urmează unui impuls explicabil căutând să se ridice și să facă uz de forțele de care dispune.

La rândul nostru noi Românii avem dreptul și datoria noastră de a ne apăra în interesele țării și în afară, la orice atac îndreptat în contra naționalității noastre, fără a căuta însă să înălțăm sau să slăbim un popor în mod natural dușman nouă. Noi vrem să întărim poporul nostru și să-l facem mai capabil de apărare. Aceasta se întâmplă prin întărirea conștiinței sale naționale și când profesorii români și conducătorii științei se devotează acestei misiuni, nici un om, care are patrie și simte pentru poporul său, nu are dreptul de a-i refuza aprobarea sa.

»Budapești Hirlop« adaugă la această scrisoare următoarele:

Partea caracteristică și importantă a acestei scrisori a profesorului Iorga este, că consideră întregul popor român ca un tot unit (culturalicește. — Nota Red.) și nu ține socoteală, că Românii cari trăiesc în afară de România aparțin aceleiași limbi, dar nu sunt fiii unei și aceleiași țări și că atât timp, cât trăiesc într'o țară străină, trebuie să aducă acestei țări devotamentul lor politic și moral. Acea unitate de simțiri, pe cari vor s'o provoace în întreaga românie Iorga și colegii săi, nu e decât o flecăreală fără senz (?!), care nici Germanilor nu le trece prin gând și care n'ar putea fi decât în paguba popoarelor, îndemnate (?!) la lipsa de devotament față de țările, în cari trăiesc.

STIRILE ZILEI.

— 21 Iulie v.

La temniță. D-l Aurel C. Domșa, redactorul ziarului »Unirea«, a plecat la Seghedin, spre a-și face pedeapsa de 8 luni, la care a fost osândit în cele 3 procese ale »Unirei«.

— D-l profesor Dr. Ioan Lupas'a intrat alaltăeri în temnița din Seghedin, pentru a-și face osânda de trei luni, la care a fost condamnat pentru un articol publicat anul trecut în »Țara Noastră«.

Ciocnirea de trenuri. Intre stațiunile Berzova și Tot-Varadia s'au ciocnit Duminecă două trenuri de marfă. 16 vagoane s'au sfărâmat.

Aviz școlar. Părinții, cari ar dori ca pruncii lor pentru anul școlar 1908—1909 să fie așezați în internatul »Pavelean« de băieți gr.-cat. din Bemș-Belényes, sunt avizați, ca până la 15 August să-și trimită petițiunile la rectoratul celui internat. Trebuie să petiționeze și acei școlari, cari în anul trecut au fost în internat ca plătitori. Taxa de întreținere la an e 280 cor., pentru uniformă: 60 cor. Taxele se plătesc în două rate anticipative: la 1 Septembrie și 1 Februarie. — Rectoratul.

Campania contra lui Tolstoi. În Rusia începe să se observe o luptă strașnică, pe care o pornesc reacționarii ruși împotriva lui Tolstoi, cu prilejul jubileului de 80 de ani al acestuia. Preoții stau în capul acestei mișcări reacționare. Mitropolitul din Moscova, Vladimir, șeful noii mișcări reacționare, a luat conducerea agitațiunii împotriva lui Tolstoi și pregătește pe membrii ligei poporului rus, spunându-le, că jubileul lui Tolstoi nu trebuie să aibă loc, cu nici un preț. Guvernul a primit numeroase petițiuni, prin care se cere ca serbarea să fie întrerisă. Această lucră în face mitropolitul Flavian din Kiev, în vreme ce cunoscutul preot Vustorcoff, fondatorul ligei poporului rus, a pornit într'o călătorie de propagandă, pentru a pregăti o manifestațiune contra jubileului lui Tolstoi. Preotul miraculos din Krostadt, celebrul popa Ioan, a sărit deasemenia în ajutorul acestei campanii. Prietenii lui Tolstoi pregătesc o contra manifestație.

Declarația grevei generale la Paris. Din Paris se anunță, că o sută cincizeci de secretari ai sindicatelor reuniți la bursa muncii au declarat, că toate măsurile au fost luate pentru încetarea lucrului general al tuturor corporațiunilor Lunii dimineața. Sindicatul general al preselor tipografice a decis în mod irrevocabil suspendarea muncii de Duminecă seară până Lunii. Federațiunea personalului gazetului și sindicatul muncitorilor din serviciile municipale din Paris au votat un vot de blam pentru guvern.

Principii Serbiei se vor căsători cu miliardare americane. »Wiener Allgemeine Zeitung« află din sursă diplomatică rusă, că regele Petru al Serbiei vrea să-și căsătorească cei doi fii ai săi cu miliardare americane, printrucă în Rusia nu se află actualmente mari ducese, cari să fie în anii de căsătorie și printrucă o căsătorie cu principese germane e imposibilă din cauza situației materiale a familiei Karageorgievici. Țarul consimte la acest plan. Președintele clubului de binefacere slav, colonelul Spiridovici, a fost la New-York, unde a vizitat mai multe familii americane, nu miliardare, dar bogate și cu bună reputație.

Inundații în Moscova. Din Moscova se anunță, că o furtună însoțită de o ploaie torențială a cauzat aci pagube enorme. Expozițiunea deschisă acum câteva zile în parcul Alexandru a fost inundată și complectamente distrusă de apă. Subteranele Băncii naționale, unde se păstrează tezaurul statului, au fost de asemenea inundate. Tramvaiul și lumina electrică nu mai funcționează. Multe case stau sub apă. Numeroase vite s'au înecat. Pagubele trec de două milioane ruble.

Greva măcelarilor în Szabadka. Măcelarii din Szabadka s'au spus în grevă. Nu calfele, ci meșterii, și-au închis Sâmbătă prăvăliile și nimeni n'a putut cumpăra carne. Această grevă a fost provocată de faptul, că în Szabadka, ca și în alte orașe din țară, au voit să înființeze măcelărie comunală pentru ieftinirea prețului cărnii. Din cauza aceasta măcelarii n'au tăiat Sâmbătă vite, astfel, că orașul a rămas Duminecă fără carne, de oarece măcelarii angajați de oraș n'au cutezat să intre în lucru. Eri s'au făcut încercări de tăiere cu miliția, însă carnea a fost vândută în măcelăria comunală.

Deraierea din gara Adjud. Din București se anunță, că în stația Adjud a deraiat Sâmbătă dimineața un tren de marfă, din cauza greșelii unui macagiu. Au fost doi morți și mai mulți răniți. Iată cum s'a întâmplat acest accident: Din cauza macazului rău potrivit, trenul a sărit de pe șine; mai multe vagoane s'au sfărâmat, iar altele s'au răsturnat, de asemenea și tenderul mașinei a fost cu desăvârșire sfărâ-

mat. Manipulantul Stoica Dumitru, care tocmai se suise pe un vagon, căzând între vagoane, a fost strivit, stălcit și ucis. De asemenea oribil mutilat a fost tânărul Anastase Nae. Dus la spitalul din Adjud, după câteva ore a încetat din viață. Mecanicul Petre, focarul Costinescu Petre și frănarul Vasile Ionescu, sărind după mașină, s'au rănit în mod îngrozitor, totuși se crede, că vor scăpa cu viață. Acarul vinovat a fost arestat. El se numește Alexandru Balaciu. S'a deschis o anchetă. Pagubele se ridică la mai multe zeci de mii de lei.

Prutul s'a revărsat din nou în dreptul comunei Grozești (Huși) pe o întindere de 300 hectare, înecând și casele locuitorilor din Cotul București. La Vetrișoara, de asemenea, a inundat grânele; iar la Scheiu 100 fălci de imășuri.

Arderea unui oraș. Din New-York se anunță, că orașul Feriye a căzut pradă unui incendiu. A ars întreg orașul. Sunt numeroși morți și răniți. Pagubele se urcă la 2½ milioane dolari.

Cu 1 Septembrie nou a. c. am lipsă de un candidat. A se adresa la Dr. Teodor Popescu, avocat Făgăraș.

Anuarele școlilor noastre.

V.

XXII. Anuarul școlii civile de fete cu internat și drept de publicitate a „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”, din Nagyszeben (Sibiu) pe anul școlar 1907—8, publicat de Dr. Vasile Bologa, director, Nagyszeben (Sibiu). Tipogr. archid. 1908 pp. 44.

Profesorul Dr. I. Borgia, publică un frumos studiu din literatura germană: Ifigenia în Taurida, de Goethe. Intr-o limbă excelentă românească, relevă prof. Borgia câte-va puncte de critică a piesei de renume universal... Este în aceste opere un fond general și etern omenesc atât de bogat și de profund, încât el poate contribui aproape în aceeași măsură la educația sufletească a unui German sau a unui Francez sau a unui Român, iar în ce privește valoarea lor estetică, ele fac parte din acele opere ce formează averea comună, din care orice popor își poate lua dobânda cuvenită.

Personalul școlii e compus, afară de director, care-i și profesor, din 5 profesori: 3 profesoare și 2 profesori. Apoi 2 cateheți și 9 instructori pentru diferite obiecte: fizică, muzică vocală și instrumentală și l. franceză.

Pe lângă cursul regulat s'a ținut și un curs complementar din 9 obiecte (între cari 4 limbi, limba și lit. română, pedagogie și istorie, pictură și muzică instrumentală). Acest curs se susține și pe viitor. La instrucția din l. franceză au participat 84 eleve, câte 2 oare săptămânale, separat fiecare clasă. La instrucția în piano-forte și violină au participat 90 eleve. Din l. maghiară, germană și franceză s'au ținut conversații cu elevele interne sub conducerea directoarei (Elena Petrașcu), a profesoarelor și guvernantelor.

Ca mijloace de învățământ se amintesc: 1) biblioteca corpului profesoral și a elevelor. Nu ni se spune starea lor, nici sumar nu se dă, decât numai cărțile dăruite sau cumpărate pentru sporirea bibliotecilor. 2) Reviste și ziare a avut 11, dăruite și abonate: 9 românești, 2 străine. 3) Recvizite de învățământ și „mobile”: Elementul galvanic — Grenet și 36 pa-turi de fier...

Au fost imatriculate la școala civilă 143 eleve, dintre cari 128 ordinare, 15 privatiste. Interne 102, externe 41. Progresul în studii: s'au supus la examen 143 eleve; rezultatul nu se amintește în anuar...

În internatul școlii civile de fete a „Asociațiunii” au fost „adăpostite” 105 eleve, dintre cari 102 din școala civilă iar 3 din școala elementară a Reuniunii femeilor române. După confesie majoritatea o formează cele gr.-orientale.

Atâtea-s datele.

Anuarul din Sibiu apare mai românesc, decât d. e. cel din Brád (Brad) și cel dela școala comercială din Brașov. El ține cont de ordinația ministerială, referitoare la numirea ungurească oficială a localităților, dar are în vedere și cerințele românești. Pe lângă numirile maghiare se pun paralele și cele românești.

Convocare

Adunarea generală a „Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român” se va ține duminică în 27 Iulie st. v. a. c. la

3 oare p. m. în edificiul școlii române din centrul Branului.

Obiectele sunt: 1. Deschiderea adunării generale prin directorul despărțământului. 2. Raportul comitetului. 3. Raportul bibliotecarului. 4. Raportul casarului. 5. Alegerea unei comisiuni pentru încasarea taxelor și acvierea de membrii noi. 6. Alegerea comitetului și a directorului pe un nou period de 3 ani.

La aceasta adunare invităm respectuos pe toți membrii și sprijinitorii culturii poporului român.

Bran, în 20 Iulie v. 1908.

N. Runcean
secretar.George Babeș
direct. desp.

Internatul „Pavelian” de fete din Beiuș.

(Înștiințare pe anul școl. 1908—1909).

Elevele internatului sunt sau stipendiste în întreg, sau în jumătate, sau solvente. Marele Episcop Mihail Pavel a creat din fundațiunea sa 40 stipendii, iar 4 stipendii s'au sistemizat din fondul diecezan al școlii de fete, pentru eleve din internat.

La aceste pot concura în prima linie fetele orfane de preot din dieceza gr. cat. de Oradea-mare.

Stipendistele pe întreg, nu solvesc nimic pentru proviziune, instrucție și educație în internat, stipendistele pe jumătate solvesc 175 cor., stipendistele în parte plătesc sumele datorite după proporțiune, iar elevele solvente 350 cor., în două, sau cel mult 4 rate egale anticipative, adică: la 1 Septembrie, 15 Noemvrie, 1 Februarie și 15 Aprilie.

Pentru sumele amintite primesc elevele în internat: proviziune întreagă: locuință, vîpt, încălzit, luminat, spălat: educațiune morală; instrucție specială în studiu, declamare, cant, diferite dexterități, lucru de mână, economia casnică. În fiecare zi în anumite oare au conversații și instrucții în limba română, maghiară și germană; la dorința expresă, și din limba franceză. Primesc uniformă: o haină, o surță în formă de haină, o pălărie de iarnă și una de vară, și pentru folosință o manta de iarnă.

Didactrul anual: Pentru școlile elementare 6 cor. Pentru școala civilă a internatului se solvesc taxele: Didactrul anual 12 cor. — Taxa de înscriere 4 coroane. Pentru fondul de penziune 30 fl. Pentru testimoniu 2 cor. — Pentru programă 1 cor. — Pentru folosirea hainelor de gimn. 2 cor.

Pentru instrucțiunea și folosirea pianului sau cimbalului, câte 1½ oare la săptămână instrucție și în fiecare zi ½ oară exercițiu — se plătește 65 cor.; pentru limba franceză 20 cor. Toate aceste în 2 rate egale: la începutul și la mijlocul anului școlastic.

Taxele pentru instrucțiune la violină, și limba latină se solvesc directe instructorilor.

Elevele mai au să supoarte speșele pentru cărțile trebuincioase, material de lucru de mână, de scris, de desen, pentru alte diferite lucruri, și instrucție în dans.

Toate aceste nu sunt cuprinse în suma anuită de 350 cor.

În internat se primesc: eleve de I—IV. clasă civilă, cari vor cerceta școala civilă publică a internatului; și eleve pentru I—IV clasă elementară, cari vor cerceta școala elementară de stat din loc.

Elevele, cari voiesc a fi primite în internat au să-și înainteze petițiunile pentru primire la Preaveneratul Ordinariat diecezan gr. cat. din Oradea-mare, până la 15 August a. c.

Petițiunile au de a se instrui: 1. Cu carte de botez. 2. Testimoniu școlar. 3. Atestat medical. Eleve infectate cu trachomă nu vor fi primite. 4. Atestat de revaccinare. Cari doresc a obține stipendiu vor acude și atestat comunal subscris și prin preotul local despre poziția, starea materială a lor, eventual a părinților.

Elevele primite au să aducă cu sine: Albituri și fuste, din fiecare câte 6. Din fuste 3 au să fie din barchet colorat. — 12 părechi de ciorapi negri. — 12 batiste. — 1 umbrelă mare. — 2 părechi ghete înalte de tot nouă. — 1 manta de primăvară de culoare vînată sau neagră. Haine de casă: 2 din creton, 2 din barchet și 1 din stofă de iarnă, de tot durabile, o bluză albă din pânză sau piquet. 1 plapomă cu 2 învelitoare. 2 perini cu 4 fețe albe. 2 surțe în formă de haină și 1 maramă de iarnă. 2 cearcafuri. 6 șergare. 2 piepteni, 1 rar 1 des. 1 perie de dinți, 1 perie de haine. Alară de aceasta 1 saltea de mă-

rime regulată, 1 față de masă cu 6 șervețe, cari vor servi pentru elevă până va fi în internat, dar nu se vor da înapoi. 2 perii de ghețe, săpun, praf de dinți. Elevele din clasa II, III. și IV. să-și aducă câte 1 ramă rotundă pentru brodat.

Fiecare elevă are să aducă cu sine în două exemplare conscrierea tuturor obiectelor, cari au să fie bine însemnate cu cerneală chimică, cu numărul care-l va primi indicat dela direcțiunea internatului. Pentru obiecte rele s'au însemnate în internatul nu primește rezponsabilitate.

Părinții sunt rugați, ca să provadă elevele cu toate vestmintele și obiectele cerute, căci iarăși dănele vor duce lipsă, neputând ținea ordinea recerută în vestmintele lor.

În fine cu provocare la dispoziția Veneratului Ordinariat se atrage atențiunea părinților și a tutorilor acelor eleve stipendiste, cari n'au fost primite cu stipendiu întreg, să nu întârzie a-și prezenta din nou petițiunile la Veneratul Ordinariat diecezan până la 15 August a. c.

Elevele primite au să se prezinte la internat din 7—10 Septembrie 1908, că atunci vor fi și înscrierile în școală.

Direcțiunea internatului.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 4 August. Din Arad se telegrafiază, că eri dimineață a avut loc în biroul cancelariei partidului român o conferință, la care au luat parte 9 deputați români, sub președinția dep. Coriolan Brediceanu. Ceilalți deputați au anunțat prin scrisori, că aprobă hotărârile conferinței.

Budapesta, 4 August. Sâmbătă dimineață la orele 6, trenul de marfă ce vine din Arad s'a ciocnit la Soborșin, în stația Batutza de pe linia Arad-Piski, cu o locomotivă, care conducea mai multe vagoane. Ciocnirea s'a produs din cauza schimbării greșite a macazului. Mai multe vagoane au fost distruse. Un funcționar a fost grav rănit, iar altul mai ușor. Trenurile, cari pleacă din Budapesta spre Brașov și Brașov spre Budapesta, au suferit mari întârzieri. Câteva ore înaintea sosirii trenului, în care se afla prințul moștenitor al României, a avut loc ciocnirea dintre Arad și Piski.

Din cauza bruscei opriri se născu o mare panică între pasageri. Mulți săriră din vagoane cu bagagele căutând să se refugieze. Se înțelege, că din cauza neașteptatului incident prințul Ferdinand și familia sa fură și ei cuprinși de panică, cu atât mai mult cu cât strigătele pasagerilor înspăimântați anunțau că s'a întâmplat o nenorocire. Prințul moștenitor al României putu să-și recapete însă curând sângele rece și deschizând ușa vagonului își scoboră copiii și pe principesa și lu cele din urmă se dete jos și ei. În timpul acesta sosi pe linie o mică mașină având pe ea un funcționar, care încunostiință pe pasageri, că o ciocnire de trenuri s'a produs pe linie și că din cauza ruinelor vagoanelor sfărâmate comunicația nu se poate face decât prin transbordare. Prințul moștenitor al României, aflând ce s'a întâmplat, și-a urcat din nou familia în cupeu, iar el însoțit de secretarul său, a făcut împreună cu ceilalți pasageri pe jos drumul până la Batutza, de unde a plecat la Budapesta.

Constantinopol, 4 August. Principele Andrei cu principesa, precum și principele Cristofor de Grecia au sosit și au fost primiți de trimișii Sultanului la patriarhat. Grecii se folosesc de această sosire pentru a face manifestațiuni patriotice. Grecii și grecomanii vorbesc de ocaziunea favorabilă a unei alianțe.

Constantinopol, 4 August. Camera este convocată pentru 14 Noemvrie. Alegerile vor avea loc conform proiectului de lege elaborat în a doua sesiune de camera din 1876 deopotrivă în cele trei vilaete.

Constantinopol, 4 August. O comunicare oficială publicată prin ziare arată că conform cu uzurile din celelalte țări constituționale, Șeikul-Islam, marele vizir și ceilalți miniștri au depus eri jurământul înaintea Sultanului.

Petersburg, 4 August. „Nowoje Wremja” află din Tebris, că în acest oraș a izbucnit o foamete strașnică. Mai cu seamă copii sunt victimele acestei foamete. Numeroși copii au murit din cauza aceasta.

Salonic, 4 August. Un ziarist, care a avut ocaziunea să vadă Sâmbătă pe Sandansky care locuiește împreună cu Panița la hotel d'Angleterre, l'a întrebat ce intențiuni are organizațiunea revoluționară bulgară față cu noua stare de lucruri. Sandansky a răspuns următoarele: „Am venit la Salonic animat de cele mai bune intențiuni. Actualmente tratez cu comitetul tinerilor turci și sper, că tratativele vor duce la un bun rezultat. Lupta între naționalitățile din Macedonia trebuie să înceteze, mai cu seamă dacă guvernul va da garanții suficiente pentru aplicarea Constituțiunii și pentru libertatea desăvârșită a cultului și învățământului. Nu se pot face deosebiri între cei ce se țin de exarhat și cei ce ascultă de patriarhat.”

Berlin, 4 August. Din Constantinopol se anunță, că cel mai mare ziar din Capitala Turciei „Ikdam”, atacă cu mare energie noul guvern, pentru că n'a împedat fuga foștilor miniștri, sustrăgându-i pe aceștia în modul acesta dela orice răspundere. Ziarul impune guvernului, că a eliberat pe o grămadă de criminali ordinari și, că aceștia amenință acum viața și siguranța locuitorilor din Constantinopol. În sfârșit relevează faptul, că noul guvern n'are nici un program hotărît.

New-York, 4 August. Incendiiul pădurei dela Fernie continuă cu violență. Până acum au fost distruse șase orașe. Au ars 150 de persoane; sunt mai multe sute de răniți. Mai multe mii de persoane sunt fără adăpost. Pagubele trec de cinci milioane.

Varietăți.

Nu cu ușurință își poate face omul o idee cât este un miliard. Un miliard în monede de aur are o greutate de 322,580 kgr. S'ar putea umplea un cub, al cărui siguratice fețe au 17 metri pătrați. Monedele străformate într-o sârmă, cu ea s'ar putea cuprinde pământul.

Un miliard în argint are o greutate de 5 milioane kgr., cubul ar trebui să aibă fețe de 477 metri pătrați. Pentru transportarea unui miliard în aur s'ar recere 64 vagoane, cari ar ocupa o linie ferată de 400 metri lungime. Dacă miliardul ar fi în monede de argint, pentru transportarea lui s'ar recere 1000 de vagoane de câte 5 tone, cari ar ocupa o linie ferată de 6 km. lungime. Dacă fiecare om ar duce 10 kgr. s'ar recere 32,000 pentru miliardul în monede de aur. Pentru transportarea miliardului în monede de argint s'ar cuveni 500,000 persoane, fiecare purtând câte 10 kgr. Dacă s'ar face o columnă din monedele de argint, înălțimea ei ar fi de 33,000 metri.

Dar dacă monedele miliardului ar fi de aramă?!!

Proprietar: Dr. Aurel Muresianu.
Redactor respons.: Victor Branisco.

Wallischhof,

sanatoriu aranjat — după sistemul Dr. Lahmann — cu toate întocmirile modene ale terapiei fizicale și dietetice; ½ oră depărtare dela Viena în regiune romantică și sănătoasă. Posta și telegraf: Maria-Enzensdorf bei Wen.

Cu deslușiri și prospecte stă la dispoziție direcțiunea și medicul șef al stabilimentului:

Dr. Marius Sturza

Fabrică de tricotaj **GEORG FOITH & Co., Braşov.**

Fabricație proprie de tot felul de ciorapi din mătase, ață, bumbac. Mare asortiment cu articole de sport pentru turiști și bicicliști, Sweter etc. Recunoscut ca cele mai bune fabricate.

Distins cu „Grand Prix” la Cincibiserici. 1907.

Comande de împletituri FOITH, precum și de toate produsele fabricii se primesc exclusiv în Magazinul nostru

Strada Porții 24,
se execută cu acuratețe.

Magazin cu articoli trico și mărunțișuri en gros — en detail.

Mare asortiment de cămăși de Turiști în mărime mare și mică, diferite calități și prețuri. Tot soiul de rufărie, trico, cămeși rețelate, absorbătoare de sudoare pentru turiști Mare depozit cu manși de ață, și tot felul de mărunțișuri (Kurzwaaren).

Casă de vânzare

Din cauză de deces se vinde o casă situată în piață în Gioagiu de jos (Algyogy) în care se află o prăvălie cu mărunțișuri și licență de cârciumărit. Informații se pot lua de la HERCZEG SAMU, funcționar de bancă în Deva. [283,7—12.]

Banca Națională a României.

Situațiune sumară.

1907		1908	
14 Iulie	Activ:	5 Iulie	12 Iulie
112.261,949	78666949 Reser. metal. aur 883034851	124 380,245	123.771,564
1.474,590	33595000 „ Trate aur 35468079	1.262,119	1.072.020
72.501,130	Argint și diverse monede	43 829,757	43 593,204
—	Portofoliu Român și străin.	26 382,708	25 947,135
32.718,761	*Impr. contra efec. publice 8248800	11.999.924	11.999,924
11.999,924	„ „ „ in cont-corent 17698335	15.480,553	15 480,553
15.806,084	Fonduri publice	3.216,621	3.216,621
3 253,121	Efectele fondului de rezervă	5.953,252	5.953,425
5.893,139	Efect. fond. de amort. imob. și mater.	698 681	698,833
637.859	Imobile	17,909	39,839
176 050	Mobilier și Mașini de Imprimerie	108.160 159	109.017,309
109 438,474	Cheltueli de Administrațiune	29.067.825	30.620,438
22 439,280	Depozite libere	28.139 006	23.289.209
24 469 105	Conturi curente	398.588,859	399.700,124
413 069,466	Conturi de valori		
	Pasiv:		
12.000,000	Capital	12.000,000	12.000,000
23.051 453	Fond de rezervă	24.928,807	24.928,807
3 473,646	Fondul amortis. imob. și material	3.734,034	3.734,034
262.884.940	Bilete de Bancă în circulațiune	247.529.200	247.716,790
20.77,070	Profituri și pierderi	2.190,642	2.190,642
143.883	Dobânzi și beneficii diverse	46,017	112 542
100.436 474	Depozite de retras	108.160 159	109 017,309
413.069 466	Scomptul 5%	398.588 859	399.700,124
	* Dobânda 5 1/2%		

NOUL OTEL

„CONTINENTAL“

proprietatea domnului Petru Popovici, situat în strada Castelului, Braşov,

s'a deschis.

Cel mai elegant otel din Braşov.

Patruzeci odăi.

Lumină electrică.

Băi și grădină la dispoziție.

Otelul este arangiat **cu cel mai elegant și modern confort** și e situat în centrul oraşului, aproape de teatru și de aleele oraşului.

167,93—11.

Fie timp favorabil ori nefavorabil.

Am onoarea a aduce la cunoștința On. public că am închiriat localitățile și grădina dela Reuniunea industrială (Gewerbeverein) și se va deschide **Sâmbătă în 11 Iulie seara la 8 oare** cu un mare

Concert cu musica militară

sub conducerea Dirigentului.

Bere excelentă de Steinbruch. **Vinuri** curate naturale de Ardeal. Bucătărie deosebit de bună. Serviciu cu atențiune și prompt.

De o cercetare numeroasă se roagă subscrisul cu toată stima:

Nr. 223,3—8

IOSIF PETER, birtaş.

Mare asortiment de lingerie.

Avem onoare a aduce la cunoștința On. public din loc și streinătate, că la firma noastră

FRAȚII SIMAY,

Braşov, Târgul grâului 3, (lângă Cafenea),

cu ziua de 1 August începând să vinde un mare asortiment de Lingerie, complete trusouri cu prețuri foarte reduse ceea ce numai printr'o cumpărare foarte avantajoasă dela o fabrică am putut ajunge. Deci recomandăm amatorilor, că în timp de 4 săptămâni cât va dura, să asorteze după plac.

MARE ASORTIMENT IN:

Bluse, Jupoaue, Confecțiuni, Toilete de Dame, atât costume de Dame, cât și de Domni, se pregătesc în timpul cel mai scurt.

Numai 4 săptămâni!

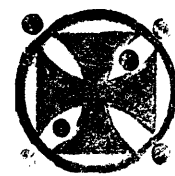
Cruce seu stea duplă electro-magnetică

Patent Nr. 66967.

Nu e crucea lui Volta.

Vindecă și inviorază

Deosebită atențiune e a acest aparat vindecă bo-

Nu e mijloc secret. pe lângă garanție.

se da împrejurării, că le vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra: durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunei sângelui, anemie, amețeli, tînturi de ureche, bătăie de inimă, sgârcurii de inimă, asmă, auzul greu, sgârcurii de stomac, lipsa poftel de mâncare, reoală la mâni și la picioare, reumă, podagră, ischias, udul în pat, influența, însomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bôle, cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — In cancelaria mea se află atestate încurse din tôte părțile lumii, cari prefuesc cu mulțimire înverșunarea mea și ori-cine pôte examina aceste atestate Acel pacient. care în decurs de 45 zile nu se va vindeca, i-se retrimito banii. Unde ori-ce încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu.

Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta”, de ore-ce „Ciasul-Volta” atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficial oprit, fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut apreciat și cercetat. Deja testinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă indeosebi

Prețul aparatului mare e 8 cor. Pretul aparatului mic e 6 cor. folosibil la morburii, cari nu sunt mai vechi de 15 ant. folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țară și streinătate etc.

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V/28, Strada VADÁSZ 34, colțul strada Kálmán.

APĂ MINERALĂ PHONIX DIN BUZIAS

Succes extraordinar la suferințe de rinichi și besică.

Apă minerală plăcută fără fer.

Cu deosebire apă de masă răcoritoare.

Vindecă, răcorește.

Recomandată de medici.

Are efect esecent ca apă de cură la suferințe de rinichi, besică, catar cronic de rinichi, formațiuni de peatră și boale catarale de secrețiune. — La cerere trimite prospecte Administrația isvoarelor:

Directia băilor MUSCHONG în Buziaș.

